

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi oddalił powództwo w stosunku do H. C. i P. W. (1) oraz zasądził od A. W. na rzecz H. C. kwotę 4.017 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd pierwszej instancji powyższe orzeczenie oparł na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Jesienią 2010 roku H. C. jadąc ulicą (...), zobaczył baner reklamowy firmy zajmującej się układaniem kostki brukowej. Pozwany zatrzymał się i wszedł na teren składu kostki brukowej. Tam spotkał się A. W., której powiedział, że jest zainteresowany kompleksowym wykonaniem prac związanych z położeniem kostki brukowej, obejmującym materiał i robociznę. Powódka poprosiła pozwanego, aby ten zostawił jej numer swojego telefonu. Na podany numer do H. C. zadzwonił P. W. (1). Pozwani po raz pierwszy spotkali się na nieruchomości H. C.. Wstępnie rozmawiali na temat kosztów inwestycji. P. W. (1) w sposób ogólny przedstawił koszty, które obejmowały cenę kostki i płyt ażurowych oraz koszt robocizny. Tylko taka, kompleksowa usługa interesowała H. C.. W późniejszym czasie w składzie przy ul. (...) H. C. rozmawiał tylko z P. W. (1). H. C. przyjeżdżał do składu wyłącznie po to, aby wybrać rodzaj i kolor kostki, a także kolory obrzeży i palisady, tak, aby pasowały do koloru kostki. P. W. (1) sprawiał wrażenie, jakby był właścicielem składu, co potwierdził wręczając H. C. swoją wizytówkę. W treści wizytówki znajdowały się m.in. informacje: POLAN-BUD P. W. (1), sprzedaż i układanie kostki brukowej. W składzie przy ul. (...) otrzymał również ulotkę reklamową, w której znajdowały się następujące informacje: POLAN- (...) Skład (...), Ł. ul. (...).

H. C. i jego żona D. C. byli przekonani, że przy ul. (...) w Ł., firma (...) prowadzi działalność polegającą na sprzedaży i układaniu kostki brukowej.

P. W. (1) powiedział H. C., że ma firmę, posiada wszelki sprzęt i nie ma problemu, aby zajął się wykonaniem prac, którymi zainteresowany był H. C.. Wiosną 2011 roku P. W. (1) zatelefonował do H. C., informując go, że może już wchodzić z pracami. H. C. prosił P. W. (1) o przedstawienie umowy, na co ten odpowiedział, że musi wchodzić z pracami, a umowę przygotowuje. We wstępnej kalkulacji P. W. (1) podał, że łączna wartość prac wyniesie około 70000 złotych. Pozwani uzgodnili, że cena usługi będzie opiewała na kwotę 110 brutto zł za 1 metr kwadratowy kostki i będzie obejmowała stan gotowy, to znaczy położenie kostki i obrzeży trawnikowych wraz z materiałami, położenie palisady w cenie 100 złotych brutto za metr bieżący oraz płyt ażurowych w cenie 80 złotych brutto za metr kwadratowy. Ostateczna cena do zapłaty miała zostać określona po zakończeniu prac i wynikać z przemnożenia ilości położonych metrów i ceny ustalonej za jeden metr. Były to uzgodnienia, które miały znaleźć odzwierciedlenie w umowie. W czasie wykonywania prac, kiedy na plac budowy został wprowadzony już sprzęt, H. C. przypomniał P. W. (1) o umowie, na co usłyszał odpowiedź, że umowa będzie i że nie powinien się tym martwić.

Prace brukarskie rozpoczęły się na początku maja 2011 roku. H. C. umówiony był z P. W. (1) tak, że to P. W. (1) będzie zamawiał wszystkie materiały i zrobi wszystko „na gotowo”.

W trakcie realizacji prac Henry C. uiszczył na rzecz P. W. (1) zaliczki na poczet wykonywanych prac, w następujących kwotach:

- w dniu 30 czerwca 2011 roku 25000 złotych;
- w dniu 5 lipca 2011 roku 5000 złotych;
- w dniu 1 sierpnia 2011 roku 15000 złotych

H. C. informował żonę, że kwoty zaliczek obejmują koszt materiału i robocizny, a także, że ostateczna kwota do zapłaty zostanie określona po zakończeniu prac i będzie wynikała z przemnożenia faktycznie ułożonych metrów i uzgodnionej

ceny. K. brukowa, która została dostarczona na budowę prowadzoną przez H. C. została u producentów zamówiona przez A. W..

Pod koniec wykonywania prac H. C. zwrócił uwagę P. W. (1), że zniszczył dużo kostki, że dużo materiału pozostałego po docinaniu kostki znalazło się pod ażurowymi płytami i że dużo uszkodzonej kostki gdzieś zniknęło.

W dniu 29 sierpnia 2011r. A. W. wystawiła na nazwisko H. C. fakturę VAT na łączną kwotę 50691,60 złotych z tytułu sprzedaży materiałów w postaci kostki brukowej, płyt ażurowych i obrzeży palisadowych.

H. C. nie uiścił należności wynikającej z umowy, ponieważ uważał, że nie zawierał żadnej umowy z A. W..

P. W. (1) opuścił miejsce robót we wrześniu 2011 roku. Według H. C. prace nie zostały zakończone. Wobec zgłoszenia wadliwości wykonania prac H. C. nie wypłacił P. W. (1) reszty umówionej ceny.

W dniu 8 września 2011 roku H. C. wystosował do firmy (...) na adres Ł. ul. (...) wezwanie do wykonania prac zgodnie z zasadami i przepisami prawa, w szczególności zgodnie z instrukcją producenta dotyczącą zasad układania kostki brukowej, usunięcia zgłoszonych przez zamawiającego wad i usterek, zakończenia robót i uprzątnięcia terenu budowy oraz zgłoszenia do odbioru wykonanych bez wad robót w terminie 7 dni. Pismo pod wskazanym adresem nie zostało podjęte i zwrócono je nadawcy. Wówczas D. C. zwróciła się do Urzędu Miasta Ł., gdzie uzyskała informację, że P. W. (1) nie prowadzi działalności gospodarczej, natomiast firma (...) zarejestrowana jest na innego mężczyznę, który również nosi nazwisko W. i prowadzi działalność pod adresem Ł., ul. (...). W dniu 15 września 2011 roku H. C. skierował pismo tej samej treści do POLAN-BUD P. W. (1) na ul. (...) lokal (...). Okazało się, że firma (...) jest własnością Ł. W. – brata P. W. (1).

Sąd meriti poczynił nadto następujące ustalenia:

- cena rynkowa materiałów objętych fakturą VAT z dnia 29 sierpnia 2011 roku wynosi 42083,78 zł;
- stawka rynkowa ułożenia kostki brukowej o nazwie S. złota jesień firmy (...) wynosi z materiałem 112,48 zł/m.kw.;
- stawka rynkowa ułożenia płyt ażurowych G. 10x10x60 (...) spółka jawna wynosi z materiałem 82,56 zł/m.kw.;
- stawka rynkowa położenia palisady F. 11/40 brąz – (...) spółka jawna wynosi z materiałem 83,94 zł/m.b.;
- stawka rynkowa ułożenia kostki brukowej o nazwie S. złota jesień firmy (...) wynosi bez materiału 44,29 zł/m.kw.;
- stawka rynkowa ułożenia płyt ażurowych G. 10x10x60 (...) spółka jawna wynosi bez materiału 26,16 zł/m.kw.;
- stawka rynkowa położenia palisady F. 11/40 brąz – (...) spółka jawna wynosi bez materiału 10,89 zł/m.b.;
- stawka rynkowa wynagrodzenia dla całości robót, jakie miały zostać wykonane na nieruchomości powoda wynosi 89500,79 zł, kwota ta obejmuje materiał i robociznę;
- stawka rynkowa wyżej wymienionych robót bez materiałów wynosi natomiast 33963,50 zł.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. W ocenie Sądu pierwszej instancji powódka nie udowodniła, że zawarła z H. C. umowę o wskazanej przez siebie treści. O zawarciu tej umowy nie może świadczyć fakt, że A. W. wystawiła na nazwisko pozwanego fakturę VAT. Przedmiotowa faktura nie została zaakceptowana przez pozwanego, który konsekwentnie twierdził, że z A. W. nie łączył go żaden stosunek prawny. Ustalenia faktyczne poczynione w niniejszej sprawie pozwalają natomiast stwierdzić, że H. C. zawarł umowę z P. W. (1) na wykonanie robót budowlanych na swojej nieruchomości z materiałów, które zapewnić i dostarczyć w wykonaniu umowy miał P. W. (1). Okoliczność powyższa pozwala również stwierdzić, iż H. C. nie uzyskał korzyści majątkowej kosztem powódki, ponieważ materiały do

wykonania prac brukarskich zapewniał mu P. W. (1). Tym samym, zarzut bezpodstawnego wzbogacenia pozwanego H. C. kosztem powódki uznano za bezzasadny.

Oddaleniu podlegało również powództwo w stosunku do P. W. (1). Powódka pozostaje z P. W. (1) w związku małżeńskim. Powódka prowadzi skład kostki brukowej, a pozwany zajmuje się m.in. układaniem kostki. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, nie można wykluczyć, że P. W. (2) po przyjęciu zlecenia od H. C. nieformalnie pobierał od powódki materiał na wykonanie prac i rozliczał się z nią po ich wykonaniu. W niniejszej sprawie nie zostało jednak wykazane, jaki stosunek prawny łączył te strony niniejszego postępowania. Dodatkowo w toku sprawy powódka nie domagała się zapłaty od P. W. (1).

Od powyższego wyroku apelację złożyła powódka, zaskarżając orzeczenie w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie od pozwanego H. C. na rzecz powódki kwoty 50.691,60 złotych tytułem zapłaty ceny za sprzedane materiały wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 2 września 2011 roku, ewentualnie zaś o zasądzenie od pozwanego H. C. na rzecz powódki kwoty 42.083,78 złotych według cen z daty przekazania materiałów, ewentualnie kwoty 37.631,96 złotych według cen z daty sporządzenia opinii z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty, tytułem zwrotu wartości korzyści jaką uzyskał pozwany kosztem powódki bez podstawy prawnej oraz o zasądzenie od pozwanego H. C. na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powyższemu wyrokowi skarżąca zarzuciła:

- 1) naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 k.p.c., polegające na dowolnej, a nie swobodnej ocenie dowodów poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż powódka nie sprzedała pozwanemu H. C. materiałów brukarskich, będących przedmiotem sporu, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym dowody z dokumentów, w sposób jednoznaczny wskazują, iż H. C. nabył od powódki kostkę brukową oraz pozostałe materiały wynikające z faktury VAT z dnia 29 sierpnia 2011 roku;
- 2) niezależnie od powyższego, nawet gdyby przyjąć w ślad za Sądem I instancji, iż powódka nie zawarła z pozwanym umowy sprzedaży i nie łączył ich żaden stosunek prawny, to roszczenie A. W. znajduje uzasadnienie w treści art. 405 k.c. i nast. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci faktur VAT dołączonych do pozwu nie pozostawia bowiem wątpliwości, iż materiały brukarskie, które powódka dostarczyła H. C. i które zostały następnie wbudowane w jego nieruchomości przez P. W. (1), stanowiły własność powódki. Tym samym, pozwany H. C. uzyskał korzyść majątkową kosztem A. W. bez podstawy prawnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Sąd Okręgowy w całości przyjmuje i podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy.

Rozpoczynając analizę zarzutów apelacji, należy odnieść się w pierwszej kolejności do zarzutów prawa procesowego, gdyż prawidłowo ustalony i oceniony stan faktyczny determinuje kierunek dalszych rozważań w aspekcie prawa materialnego.

Jako chybiony należało uznać zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisu art. 233 k.p.c. Stosownie do powołanej powyżej normy, Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia.

Ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron, na podstawie własnego

przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów wynikających z art. 233 § 1 k.p.c. i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W niniejszej sprawie nie sposób uznać, by Sąd pierwszej instancji dokonał ustaleń faktycznych wbrew wyżej wskazanym zasadom. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika bowiem, iż H. C. zawarł umowę wyłącznie z P. W. (3), zaś jej treść opiewała nie tylko na samo wykonawstwo, to jest jej założenie kostki brukowej na placu należącym do pierwszego z pozwanych, lecz również obejmowała jej dostarczenie wraz z innymi koniecznymi materiałami. Do obowiązków P. W. (1) należało zatem również zapewnienie stosownych materiałów brukarskich do wykonania prac. Poza pierwszą, pobieżną rozmową z powódką, która miała miejsce jesienią 2010 roku, we wszystkich kwestiach związanych z zawarciem i wykonaniem umowy H. C. kontaktował się wyłącznie z P. W. (1), który z kolei zachowywał się jak właściciel firmy (...). P. W. (1) zapewniał bowiem swego kontrahenta, że ma firmę i posiada wszelki sprzęt, który umożliwi wykonanie powierzonych prac. Materiał dowodowy zgromadzony w aktach niniejszej sprawy nie daje zaś żadnych podstaw do ustalenia, że H. C. zawierał dwie osobne umowy – jedną o samą sprzedaż towaru z A. W., drugą o wykonawstwo z mężem powódki, P. W. (1), tym bardziej, że H. C. zależało na kompleksowym wykonaniu usługi. Sąd pierwszej instancji prawidłowo ustalił więc stan faktyczny, wywodząc z zebranego w sprawie materiału dowodowego wnioski logiczne, spójne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego.

Jako bezzasadny należało uznać także zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi przepisów Kodeksu cywilnego traktujących o bezpodstawnym wzbogaceniu poprzez ich niezastosowanie. Istotą bezpodstawnego wzbogacenia jest sytuacja polegająca na wzroście wartości majątku po stronie podmiotu wzbogaconego kosztem jednoczesnego pogorszenia sytuacji majątkowej lub osobistej osoby zubożonej, bez podstawy prawnej. Przesłankę braku podstawy prawnej należy rozumieć w sposób zbiektywizowany, jako brak tytułu prawnego, legitymizującego przesunięcie korzyści do majątku wzbogaconego. Korzyść musi być przy tym uzyskana bez podstawy prawnej jakiegokolwiek rodzaju, co ma miejsce wówczas, gdy u jej podstaw nie leży ani czynność prawna, ani przepis ustawy, ani orzeczenie sądu lub decyzja administracyjna. Odpadnięcie tak rozumianej podstawy przysporzenia już po uzyskaniu korzyści majątkowej otwiera drogę do dochodzenia roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 26 lutego 2015 roku, I Aca 1011/14, LEX nr 1661117)

W niniejszej sprawie przysporzenie majątkowe po stronie H. C. nastąpiło w wykonaniu umowy zawartej przez pozwanego z P. W. (1). Stosownie do treści kontraktu, do obowiązków P. W. (1) należało nie tylko ułożenie kostki brukowej, płyt ażurowych i palisady, lecz również ich dostarczenie. Pochodzenie kostki brukowej oraz pozostałych materiałów nie było przy tym przedmiotem przedmiotowej umowy. Istotne było jedynie, że nabyciem materiałów brukarskich miał się zająć P. W. (1), co zresztą zostało przez pozwanego uczynione. Stosowne materiały brukarskie H. C. uzyskał zatem od swojego kontrahenta. Strony umówiły się przy tym, iż cena kompleksowej usługi ułożenia kostki brukowej wraz z jej dostarczeniem będzie wynosiła 110 zł za m², co w sumie winno dać kwotę około 70.000 zł. Usługa została częściowo wykonana, zaś H. C. uiszczył P. W. (1) zaliczki na poczet wykonanych prac w łącznej kwocie 45.000 zł. Biorąc pod uwagę charakter umowy obowiązującej między pozwany, powyższa kwota obejmowała nie tylko wynagrodzenie za wykonanie usługi, ale również koszty materiałów.

W niniejszej sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, by H. C. uzyskał korzyść majątkową kosztem A. W.. Biorąc pod uwagę istotę umowy będącej przedmiotem niniejszego postępowania, to na P. W. (1), jako zobowiązanemu

do dostarczenia materiałów brukarskich, ciążył obowiązek dostarczenia, a następnie ułożenia kostki brukowej wraz z pozostałymi materiałami, za co następnie mąż powódki miał otrzymać stosowne wynagrodzenie. Co prawda, wynagrodzenie zostało uiszczone przez H. C. tylko w części, jednakże kwestia ta nie jest przedmiotem niniejszego postępowania i winna stanowić przedmiot rozstrzygnięcia w osobnym procesie. Tyczy się ona bowiem stosunku zobowiązaniowego łączącego wyłącznie pozwanych.

Reasumując, w niniejszej sprawie H. C. nie uzyskał korzyści majątkowej bez podstawy prawnej, nie sposób także przyjąć, by był wzbogacony kosztem A. W.. Sąd Rejonowy zasadnie zatem uznał, iż nie zaistniały podstawy do zastosowania przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powódki wywiedzioną od całości zaskarżonego wyroku jako bezzasadną, nie znajdując również podstaw do zmiany tudzież uchylecia przedmiotowego orzeczenia co do oddalenia powództwa wobec P. W. (1).

Orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego zostało oparte na treści art.

98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 i § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity z 2013 roku, poz. 490 ze zm.).